

ZVD Zavod za varstvo pri delu d.d. Center za medicino dela

Center za medicino dela ZVD Zavoda za varstvo pri delu d.d. danes predstavlja največjo enoto medicine dela v Sloveniji. Že leta 2000 smo v Centru za medicino dela uvedli sistem vodenja, ki izpolnjuje zahteve ISO 9001, in Center za medicino dela je še vedno edina tovrstna enota v Sloveniji, ki deluje v skladu s tem standardom.

Avtorja:

prim. prof. dr. Marjan Bilban, dr. med., spec. med. dela, prometa in športa, predstojnik Centra za medicino dela
in

mag. Kristina Abrahamsberg,
vodja Službe za kadrovske,
organizacijske in pravne zadeve

ZVD Zavod za varstvo pri delu d. d.
Chengdujska cesta 25,
1260 Ljubljana-Polje

V Centru za medicino dela opravljamo vse, tudi najzahtevnejše naloge aktivnega zdravstvenega varstva delavcev, udeležencev vseh oblik prometa in športnikov.

Sodelovanje s številni eminentnimi konziliarnimi specialisti, ki skupaj z nami delajo na najsoodobnejših aparataturah, so porok, da je naše delo resnično na strokovno najvišjem nivoju. To nam potrjujejo tako naše dolgoletne »stranke« kot tudi veliko število

novih, ki ocenjujejo, da bodo pri nas deležni hitre, strokovne in prijazne ponudbe.

Poleg strokovnosti, ki jo skušamo prenašati tudi študentom medicinske in drugih fakultet ter specializantom naše stroke, smo še posebej ponosni tudi na nivo **kakovosti, sledljivosti in varovanja osebnih podatkov pacientov**, ki jo zagotavljamo z obnavljanjem certifikata kakovosti.

Z uvajanjem vedno novih dejavnosti Center za medicino dela postaja prepoznavna interdisciplinarna enota zdravstvenega varstva zaposlenih, kjer bomo poskušali dati še posebno prednost najzahtevnejšim oblikam pregledov, analiz in ekspertiznih ocen.

Hkrati želimo, da Center za medicino dela postane vzorčna enota konziliarnih specialistov tako za potrebe zavarovalnic, sodišč, inšpektoratov, fakultet kot tudi vseh oblik delodajalcev in delavcev.

V Centru za medicino dela izvajamo vse oblike ZDRAVSTVENIH PREGLEDOV s končnim mnenjem - z oceno delazmožnosti oziroma zdravniškim spričevalom, in sicer:

- zdravniški pregledi pred zaposlitvijo,
- obdobjni, usmerjeni zdravniški pregledi,
- menedžerski pregledi z obremenitvenim testiranjem in ultrazvočnimi preiskavami (doppler vratnega ožilja, preiskave srca, trebuha, rotil, gibal, ščitnice, venskega ožilja nog, dojk ...),
- pregledi za voznike vseh kategorij (A, B, C, D, E, k, B, F, vodnike čolnov),
- pregledi pilotov in ostalega letalskega osebja (kontrolorjev letenja, dispečerjev ...),

ZVD₅₀let

ZVD Zavod za varstvo pri delu d.d.

- pregledi športnikov,
- pregledi študentov,
- pregledi gasilcev,
- pregledi za posest in nošenje orožja,
- pregledi oseb, ki so pri delu izpostavljeni ionizirajočemu sevanju,
- pregledi za tujino,
- specialistične preiskave (UZ srca, UZ vratnih žil, UZ trebuha, UZ ščitnice, UZ dojk),
- cikloergometrija - obremenitveno testiranje srca,
- pregled pri specialistu oftalmologu (okulistu),
- pregled pri psihologu,
- pregled pri konziliarnih specialistih (kardiolog, onkolog, psihiater, nevrolog, otorinolaringolog),
- laboratorijske preiskave:
  - biokemične preiskave,
  - hematološke preiskave,
  - urinske preiskave,
  - mutagenetski test.

še naslednje dejavnosti:

- zdravstvene ocene tveganja in analize delovnih mest,
- ekspertizna mnenja za potrebe zdravniških, invalidskih komisij in sodišč,
- izpolnjujemo obrazce za ZPIZ: DD-1 in DD1/A,
- izvajanje cepljenj (hepatitis, klopni meningoencefalitis, tifus, gripa ...),
- izvajamo deratizacijo, dezinfekcijo, dezinfekcijo.

Poleg navedenih pregledov pa v Centru za medicino dela izvajamo

Specialisti medicine dela, prometa in športa v Centru za medicino dela poleg navedenega opravljamo tudi ostale naloge pooblaščenega zdravnika:

- ugotavljanje in proučevanje vzrokov za nastanek poklicnih bolezni in bolezni v zvezi z delom (vključno z verifikacijo);
- ugotavljanje vzrokov za nastanek delovne invalidnosti in ukrepi za njihovo obvladovanje oziroma preprečevanje;
- sodelovanje v procesu poklicne rehabilitacije in izbiri drugega ustreznega dela;
- svetovanje delodajalcu za utrjevanje zdravja zaposlenih in glede poteka delovnega procesa ...;
- izvajanje aktivnosti humanizacije dela, ergonomskega svetovanja in promocije zdravja.

Psihologi v Centru za medicino dela:

- izvajajo psihološke preglede in ekspertize (pri nočnem delu, delu na višini, poklicnih voznjeh, pri posesti in nošenju orožja, delu s povečanim tveganjem);
- sodelujejo pri obvladovanju in

preprečevanju stresa (protistresni program);

- svetujejo, kako povečati delovno učinkovitost in zmanjšati število delovnih nezgod;
- svetujejo pri izbiri kandidatov za zaposlitev in
- prodajajo psihodiagnostična sredstva.

V Laboratoriju za fiziologijo izvajamo fiziološke preiskave po naročilu:

- antropometrija z oceno prehranjenosti (ITM) in maščobne mase;
- **ADG** - preiskava sluha;
- **BFV** - preiskave vzdražnosti ravnotežnostnega aparata;
- **EKG** - preiskave električnega potenciala srčne mišice;
- **cikloergometrija** - preiskave zmogljivosti srčno-žilnega sistema;
- **rodatest** - testiranje vida na blizu in daleč, binokularnega vida, forije in fuzije, globinskega vida ter testiranje barvnega vida;
- **niktometrija** - preiskave ostrine vida v mraku;
- **perimetrija** - preiskave vidnega polja;

spirometrija - preiskave zmogljivosti dihalnega aparata;

pnevmotonometrija - merjenje očesnega tlaka;

anomaloskopija - določanje motenj barvnega vida;

elektronska refraktometrija - elektronsko določanje dioptrije;

UZ srca - z njim ocenjujemo velikost srca, delovanje srčne mišice in srčnih zaklopk, ocenimo začetni del aorte in perikardialne strukture srca;

UZ vratnega ožilja (doppler) - ocenjujemo stanje arterijskega ožilja, odkrivamo začetne zadebelitve žilnih sten in morebitne prisotne aterosklerotične spremembe na ožilju, obenem pa ugotavljamo ustreznost pretoka krvi do možganov;

UZ trebuha - pregled stanja notranjih organov v trebuhu (jetra, žolčnik, žolčni vodi, vranica, slinavka, ledvice, nadledvična žleza, mehur, prostata, maternica, jajčniki), pregledamo velike trebušne žile, orientacijsko pregledamo tudi prebavno cev in opredelimo nekatera izbrana obolenja, zlasti vnetja;

- presejalni testi za diagnozo vi bracijsko pogojenega vazospastičnega sindroma:
  - **termodermogram** - meritve temperature na prstih;
  - **platizmografija** - preiskave pretočnosti motenj v predelu prstov rok.
- meritve s področja ergonomske fiziologije:
  - **OWAS** - analize telesnih položajev;
  - **Corlett** - analize utrujenosti;
  - **MTO** - metoda trenutnega opazovanja itd.

Center za medicino dela ima lasten **Laboratorij za klinično bio-**

kemijo, hematologijo in mutagenozo, kjer izvajamo hematološke preiskave, preiskave urina s sedimentom, biokemične preiskave, CDT-test, strukturne kromosomske aberacije, mikronukleus test, SCE-test - izmenjava sestrskih kromatid, določanje drog v urinu, odvzem materiala za mikrobiološke preiskave ...

V Centru za medicino dela pa se ukvarjamo z **izobraževalno dejavnostjo**, in sicer:

- izobraževanja s področja **celovitega aktivnega zdravstvenega varstva**, varstva delavcev, udeležencev v prometu in športnikov;
- vse naloge v zvezi z **organizacijo prve pomoči**, vključno z vsebinsko usmerjenim **usposabljanjem za prvo pomoč** na delovnem mestu in v delovnem okolju;
- izobraževanje o **varnem delu pri izpostavljenosti različnim tveganjem** (hrup, vibracije, delo z nevarnimi snovmi ...);
- **promocija zdravja** (ergonomija, stres, izgorelost, mobing,

preventiva bolezni gibal, alkoholizem in delovno okolje ...).

Center za medicino dela je **učna baza študentom** dodiplomskega študija na Medicinski fakulteti Univerze v Ljubljani in specializantom medicine dela, prometa in športa.

Svojo dejavnost Center za medicino dela opravlja tudi v **Zdravilišču Radenci**.

Center za medicino dela je intenzivno vpet tudi v ostale dejavnosti, ki jih nudi ZVD Zavoda za varstvo pri delu, in prav v tem vidimo porok razvoja in krepitev tako Centra za medicino dela kot ZVD-ja v celoti.

ZVD 50let

ZVD Zavod za varstvo pri delu d.d.

